

PRAKSISOVERSIGT · ARVERET OG DØDSBOSKIFTE

Praksisoversigt over afkald på ventende arv (arveloven § 42)

Aftalekravet i arveloven § 42, stk. 2, og det afgiftsretlige filter i boafgiftsloven § 5

Version 2 Opdateret 22. jul. 2026 16 afgørelser · 2008–2024

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Afkald på ventende (forventet) arv er en aftale, som en arving indgår med arveladeren i dennes levende live, jf. [arveloven § 42](#). Konstruktionen er civilretligt enkel – en ensidig erklæring er ikke nok, og kun arveladeren kan ophæve afkaldet igen – men den er afgiftsretligt farlig, fordi et civilretligt gyldigt afkald langt fra altid har afgiftsmæssig virkning efter [boafgiftsloven § 5](#). Praksis fra skifteretterne, landsretterne, Højesteret og Landsskatteretten kredser derfor om tre knudepunkter: aftalekravet og afkaldets rækkevidde over for livsarvinger, fristen og formen for meddelelse til skifteretten, og omkvalificeringen af den "fortrudte" afkaldserklæring til afkald på falden arv eller gave med dobbeltbeskatning til følge.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Afkald på ventende (forventet) arv er en aftale mellem arvingen og arveladeren – en ensidig afkaldserklæring er ikke tilstrækkelig, jf. arveloven § 42, stk. 2.
- 02** Afkaldet skal gives over for arveladeren selv; sidder arveladerens ægtefælle i uskiftet bo, kan afkaldet dog gives over for denne.
- 03** Der gælder ingen formkrav til afkald på ventende arv, men af bevismæssige grunde bør aftalen affattes skriftligt og eventuelt underskrives for notaren.
- 04** Et ubetinget afkald har virkning, når det er kommet frem til arveladeren; er afkaldet betinget, kræves arveladerens accept, som kan gives stiltiende – nægtes accept, er afkaldet uden virkning.
- 05** Et afkald på ventende arv kan kun ophæves af arveladeren; afkaldsgiveren kan ikke ensidigt fortryde sit afkald.
- 06** En senere tilbagekaldelse fra afkaldsgiveren omkvalificeres afgiftsretligt til et afkald på falden arv eller til en gave.
- 07** Afkaldet har også virkning for afkaldsgiverens livsarvinger, medmindre disses arveret udtrykkeligt er forbeholdt, jf. arveloven § 42, stk. 3.
- 08** Afkald kan gives mod eller uden vederlag; vederlag for afkald på forventet arv afgiftsberigtiges som gave efter boafgiftsloven § 23, stk. 3.

- 09** Civilretlig gyldighed er ikke nok: den afgiftsmæssige virkning forudsætter, at boafgiftslovens § 5 er opfyldt – ellers indtræder dobbeltbeskatning.
- 10** Afkaldet skal være blankt; et afkald, der er gjort betinget af fx rentenydelse af den arv, der gives afkald på, mister sin afgiftsmæssige virkning.
- 11** Afgiftsmæssigt kan afkald kun gives til fordel for egne livsarvinger, boets øvrige arvinger eller den, der ifølge testamentet ville arve, hvis afkaldsgiver var død før arvelader.
- 12** Meddelelse om afkald skal være givet over for skifteretten inden indlevering af den endelige boopgørelse og senest inden udlodning påbegyndes, jf. boafgiftsloven § 5, stk. 4.
- 13** En sædvanlig skiftefuldmagt giver ikke fuldmagt til på arvingens vegne at give arveafkald – meddelelsen skal være underskrevet af arvingen selv eller vedlagt dokumentation for særskilt fuldmagt.
- 14** Overskrides fristen, ses der ved afgiftsberegningen bort fra afkaldet, og afkaldsgiveren afgiftsberigtiges som arving med gaveafgift eller indkomstskat hos modtageren oveni.
- 15** Der kan ikke foretages udlæg i ventende arv, da retsplejelovens § 508 udelukker udlæg i fremtidige erhvervelser.
- 16** Konkurslovens omstødelsesregel i § 65 omfatter efter sin ordlyd kun afkald på falden arv – et gyldigt afkald på ventende arv falder uden for bestemmelsen.
- 17** Utilsigtede afgiftsvirkninger af et arveafkald eller af dets tilbagekaldelse kan efter omstændighederne repareres ved omgørelse efter skatteforvaltningsloven § 29.
- 18** Skifteretten afgør suverænt, om et afkald opfylder betingelserne i boafgiftsloven § 5, men har ikke kompetence til at træffe afgørelse om de skattemæssige konsekvenser af en tilbagekaldelse.

Retsgrundlaget: arveloven § 42 og den dobbelte prøvelse i civilret og afgiftsret

§ 1

Arveloven § 42 samler i tre stykker hele den civilretlige regulering af arveafkald:

Stk. 1. En arving kan mod eller uden vederlag give afkald på såvel forventet som falden arv.

Stk. 2. Afkald på forventet arv skal gives over for arveladeren. Hvis arveladerens ægtefælle er i uskiftet bo, kan afkald dog gives over for denne.

Stk. 3. Et afkald på arv har også virkning for arvingens livsarvinger, medmindre disses arveret er forbeholdt.

Bestemmelsen dækker både legale arvinger og testamentsarvinger. For så vidt angår **forventet** (ventende) arv viderefører § 42, stk. 1 den tidligere arvelovs § 31, stk. 1, mens udtrykkelig regulering af afkald på **falden** arv var en nydannelse med arveloven af 2007.

Det centrale – og ofte oversete – er, at bestemmelsen kun regulerer den civilretlige side. Lovgiver understregede udtrykkeligt i de specielle bemærkninger til § 42 i [Forslag til Arvelov \(L 100, FT 2006-07\)](#), at man ikke greb ind i afgiftsretten:

Forslaget tilsigter ikke at gribe ind i området for boafgiftslovens § 5. Der vil således fortsat være tilfælde, hvor der kan gives civilretligt gyldigt afkald, men hvor der efter § 5 sker dobbeltbeskatning. Det vil f. eks. være tilfældet, hvor afkaldsgiveren gør sit afkald betinget af andre forhold end vederlag, herunder hvor afkaldet gøres betinget af, at afkaldsgiveren forbeholder sig rentenydelse.

Enhver disposition om ventende arv skal derfor bestå to prøvelser: den aftaleretlige efter [§ 42, stk. 2](#), og den afgiftsretlige efter [boafgiftsloven § 5](#) og [§ 23, stk. 3](#). Den dybere analyse af hele afkalds- og arveforskudskomplekset findes i Justitsministeriets [betænkning nr. 1473/2006 om revision af arvelovgivningen mv.](#), kapitel 10 om aftale om arv samt arveforskud, som lovforslaget bygger på.

Der er ingen vedtagne, endnu ikke konsoliderede ændringer til hverken [arveloven § 42](#) eller [boafgiftsloven § 5](#).

LOV

[Arveloven § 42, stk. 1-3](#)[Boafgiftsloven § 5](#)[Boafgiftsloven § 23, stk. 3](#)

Aftalekravet i § 42, stk. 2 – afkaldet skal gives over for arveladeren og § 2 komme frem

Afkald på ventende arv er ikke en ensidig råderetsdisposition. Forarbejderne til [§ 42, stk. 2](#) er utvetydige:

Arveafkald indebærer, at der indgås en aftale mellem arvingen (afkaldsgiveren) og arveladeren. En ensom afkaldserklæring er således ikke tilstrækkelig.

De aftaleretlige konsekvenser er udfoldet samme sted, og de er væsentlige i praksis:

- **Accept.** Afkaldet skal accepteres af arveladeren, hvilket kan ske stiltiende. *"Nægtes accept, er afkaldet uden virkning, idet en aftale i så fald ikke er indgået."*
- **Ubetingede afkald.** Er afkaldet uden betingelser, er det tilstrækkeligt, at det er kommet frem til arveladeren; her kræves ikke accept.
- **Form.** *"Der stilles ingen formkrav til en aftale om afkald på forventet arv. Af bevismæssige årsager bør aftalen dog som hovedregel affattes skriftligt og eventuelt også underskrives for notaren."*

Modstykket gælder for afkald på **falden** arv, som [§ 42, stk. 2](#), ikke regulerer: her afgøres det efter almindelige aftaleretlige regler, om afkaldet er gyldigt afgivet, og over for hvem – typisk bobestyreren, medarvingerne eller skifteretten. Også dér gælder, at *"en ensom erklæring ikke er tilstrækkelig"*.

At aftalekravet er en reel gyldighedsbetingelse, og ikke blot en formalitet, viser sig, når afkaldet efterprøves. Retten i Lyngby behandlede i [BS-1748/2014-LYN](#) netop spørgsmålet om gyldigheden af et arveafkald med [arveloven § 42, stk. 2](#) som det centrale retsgrundlag, i en sag med både aftaleretlige og insolvensretlige aspekter.

Den særlige adgang i [§ 42, stk. 2, 2. pkt.](#) til at give afkaldet over for arveladerens ægtefælle i uskiftet bo har praktisk betydning ud over afgiftsretten. Ægteskabsvejledningen beskriver samspillet med arvelovens skiftepligt ved nyt ægteskab: livsarvingerne kan ikke give afkald på skifte og samtidig bevare deres arveret, men *"hvis alle andre arvinger efter førstafdøde ægtefælle giver arveafkald til fordel for den længstlevende ægtefælle,*

er der kun én arving (den længstlevende ægtefælle)" – og så er skifte ikke nødvendigt for at indgå nyt ægteskab, jf. [Ægteskabsvejledningen pkt. 2.6.1.6](#).

LOV

ArveLoVen § 42, stk. 2

PRAKSIS

Byretten · Sag om gyldigheden af et arveafkald

10.06.2015

§ 3 Afkaldets afsmittende virkning på afkaldsgiverens livsarvinger, jf. § 42, stk. 3

Hovedreglen i [§ 42, stk. 3](#) er, at afkaldet **også** rammer afkaldsgiverens livsarvinger. Forarbejderne præciserer, at bestemmelsen omfatter både forventet og falden arv, og at reglen for forventet arv svarer til den tidligere arvelovs § 31, stk. 1, 2. pkt.

Konsekvensen er dobbelt:

- **Uden forbehold** falder afkaldsgiverens gren helt ud af arvefølgen, og arveladeren får dermed fri adgang til at testere over den lod, der er givet afkald på – eller lade den tilfalde de øvrige legale arvinger.
- **Med forbehold** for livsarvingernes arveret indtræder børnene i lodden. Forbeholdet skal være taget; det læses ikke ind i afkaldet.

Afgiftsretligt er forbeholdet ikke frit. Forarbejderne til [boafgiftsloven § 5](#) fastslår, at det er en betingelse, "*at et afkald ikke forrykker den arvedeling, der ville have fundet sted, hvis afkaldsgiver var død før arveladeren*", og videre:

Der kan dog gives afkald med forbehold af livsarvingers legale arveret, hvis arven fordeles lige mellem disse. Afkald på testamentarisk arv kan kun gives med forbeholdt arveret for livsarvinger, hvis livsarvingerne efter testamentet har indtrædelsesret, dvs. at de ville arve, hvis afkaldsgiver var død før arvelader.

Dette er baggrunden for kredsafgrænsningen i [§ 5, stk. 2](#). Forarbejderne illustrerer også, hvornår afkaldet er afgiftsmæssigt neutralt: "*Hvis et barn giver afkald til fordel for børnebørn, vil det f.eks. ikke medføre ændret afgiftsberegning. Det samme er tilfældet ved et afkald på arv efter forældre til fordel for søskende. Derimod vil et afkald fra forældre til fordel for afdødes søskende medføre ændringer.*"

LOV

ArveLoVen § 42, stk. 3

BoafgiftsLoVen § 5, stk. 2

§ 4 Afkald mod vederlag og grænsedragningen mod arveforskud

[§ 42, stk. 1](#) tillader udtrykkeligt afkald **mod** vederlag. Afgiftsretligt skilles de to situationer skarpt:

Situation	Afgiftsretlig behandling	Hjemmel
Vederlag for afkald på forventet arv	Anses som gave	Boafgiftsloven § 23, stk. 3
Vederlag for afkald på falden arv	Anses som arv til afkaldsgiver	Boafgiftsloven § 5, stk. 3
Vederlag/falden arv udbetalt uden skifte	Afgiftspligt ved udbetalingen – uden bundfradrag	Boafgiftsloven § 8, stk. 3

Denne todeling er afgørende at holde fast i, fordi den er den direkte kilde til dobbeltbeskatning, når konstruktionen skrider: gives afkaldet på forventet arv mod vederlag, betaler afkaldsgiveren gaveafgift af vederlaget efter [§ 23, stk. 3](#), og bortfalder afkaldets afgiftsvirkning senere, beskattes den samme værdi igen som arv. Bemærk i øvrigt, at gaveafgiftskredsen i [boafgiftsloven § 22](#) er under ændring: ved [lov nr. 369 af 9. april 2025](#) indsættes søskende som ny litra g med virkning fra 1. januar 2027, og ved [lov nr. 563 af 27. maj 2025](#) er sociale forældre og deres børn indarbejdet i kredsen.

Når vederlaget nærmer sig hele arvelodden, glider konstruktionen over mod **arveforskud**. Efter [arveloven § 43](#) foreligger arveforskud, når *"en arving fra arveladeren har modtaget en ydelse af økonomisk værdi og det må anses for aftalt, at værdien af ydelsen senere skal fradrages i arvingens arv"*. Forskellen er reel: ved arveforskud lægges forskuddet efter [§ 47, stk. 1](#) tilbage til boet ved beregningen af arvelodder og tvangsarv, og overstiger forskuddet arvelodden, skal arvingen efter [§ 46, stk. 2](#) ikke betale det overskydende tilbage, medmindre han særligt har forpligtet sig dertil. Ved arveafkald mod vederlag sker der derimod ingen tilbagelægning – lodden er endeligt ude af boet. Dør modtageren af et arveforskud før arveladeren, fradrages forskuddet i livsarvingernes arv, jf. [§ 46, stk. 3](#), hvilket er en parallel til afsmitningsreglen i [§ 42, stk. 3](#).

Den afgiftsretlige risiko ved lavt eller skævt vederlag illustreres af **SKM2019.95.ØLR**. En arving gav i et dødsbo blankt arveafkald – dvs. uden vederlag – og købte samtidig boets faste ejendom til den offentlige ejendomsvurdering minus 15 pct., selv om handelsværdien var næsten det dobbelte. Østre Landsret fandt, at appellanten **som følge af arveafkaldet ikke var arving i boet**, og at forskellen mellem handelsværdien og det betalte derfor ikke var en formueforøgelse hidrørende fra arv, men en indkomstskattepligtig gave efter statsskattelovens § 4, litra c. Afgørelsen er refereret i Den juridiske vejledning, afsnit [C.E.13.2.1](#).

LOV

[Arveloven § 42, stk. 1, 3](#)[Arveloven § 43](#)[Arveloven § 46, stk. 2, 3](#)[Arveloven § 47, stk. 1](#)[Boafgiftsloven § 5, stk. 3](#)[Boafgiftsloven § 8, stk. 3](#)[Boafgiftsloven § 23, stk. 3](#)

Kun arveladeren kan ophæve afkaldet – og den fortrudte afkaldserklæring omkvalificeres

§ 5

Det praktisk vigtigste – og hårdeste – princip på området er, at **afkaldsgiveren ikke selv kan fortryde**. Fordi afkaldet er en aftale, kan det kun ophæves af den anden aftalepart, arveladeren. Princippet er gengivet ordret i Landsskatterettens afgørelser af 2. november 2020, hvor retten refererer Vestre Landsrets præmis:

Da et afkald på forventet arv kun kan ophæves af arvelader, er A's tilbagekaldelse [...] [behandlet som et afkald] på falden arv, da et afkald på forventet arv kun kan ophæves af arvelader.

Konsekvensen er en **omkvalificering**: den erklæring, arvingen selv opfatter som en "annullation" af sit tidligere afkald, kan efter arveladerens død ikke genoplive den bortgivne lod. I stedet behandles dispositionen som et afkald på falden arv efter [boafgiftsloven § 5, stk. 1](#) – eller, hvis betingelserne i § 5 ikke er opfyldt, som en gave med gaveafgift efter [boafgiftsloven § 22](#). Det er præcis det forløb, der ligger bag [20-0021746](#) og den parallelle afgørelse [20-0021742](#), offentliggjort som [SKM2021.117.LSR](#), hvor et oprindeligt insolvensbegrundet, fuldstændigt arveafkald blev søgt tilbagekaldt, og hvor tilbagekaldelsen af Vestre Landsret var blevet omkvalificeret med gaveafgiftsmæssige konsekvenser.

Den fristmæssige side af tilbagekaldelsen er behandlet i et sammenhængende sæt afgørelser fra 2011. Skifteretten i Holstebro fastslog i [SKS-278/2010-HOL](#) af 31. august 2011:

Erklæringen om tilbagekaldelse af arveafkaldet er først meddelt skifteretten efter udløbet af fristen for indgivelse af boopgørelsen, hvorfor der ved beregningen af boafgiften er bortset herfra, jf. boafgiftslovens § 5, stk. 4, og Højesterets kendelse trykt i U 2009.1024.H.

Kendelsen blev kæret, og Vestre Landsret tog ved [BS-2233/2011-VLR](#) af 14. oktober 2011 stilling til, om [boafgiftsloven § 5, stk. 4](#) var til hinder for at tillægge tilbagekaldelsen virkning ved afgiftsberegningen. Sagsparret viser, at spørgsmålet om tilbagekaldelse ikke blot er et aftaleretligt, men også et fristmæssigt problem: selv hvis en tilbagekaldelse civilretligt kunne respekteres, er den afgiftsmæssigt uden virkning, hvis den ikke er meddelt skifteretten rettidigt.

Kompetencefordelingen er senere præciseret. Efter Den juridiske vejledning, afsnit [C.E.13.1](#), er det suverænt skifterettens kompetenceområde at afgøre, om et arveafkald opfylder betingelserne i [§ 5](#), og afgørelsen er judiciel, så uenige arvinger må kære til landsretten. Men skifteretten har **ikke** kompetence til at træffe afgørelse om de skattemæssige konsekvenser af en tilbagekaldelse af et arveafkald, jf. [TfA2025.74](#), hvor landsretten ophævede skifterettens kendelse herom og hjemviste sagen.

LOV	ArveLovent § 42, stk. 2	BoafgiftsLovent § 5, stk. 1, 4	BoafgiftsLovent § 22, stk. 1
PRAKSIS	Landsretten · Afgørelse om boafgift efter tilbagekaldelse af arveafkald 14.10.2011 Byretten · Sag om boafgiftsberegning efter tilbagekaldelse af arveafkald 31.08.2011 Landsskatteretten · Landsskatteretten tillod omgørelse af arveafkald for at undgå gaveafgift 02.11.2020 Landsskatteretten · Tilladelse til omgørelse af tilbagekaldelse af arveafkald 02.11.2020		

§ 6 Det afgiftsretlige filter i boafgiftsloven § 5, stk. 1-3: blankt afkald til en snæver kreds

[Boafgiftsloven § 5](#) lovfæstede i 1995 den administrative praksis, der havde udviklet sig under arve- og gaveafgiftsloven. Forarbejderne til [1994 LSF 254 \(forslag til lov om afgift af dødsboer og gaver\)](#) beskriver mekanikken og – hvad der er afgørende – sanktionen:

Efter denne praksis kan en arving give afkald på arv, således at arvingen ikke skal betale arveafgift af den arv, afkaldet vedrører, men således at den, til fordel for hvem afkaldet gives, i stedet betaler afgiften. [...] Er disse betingelser ikke opfyldt, skal afkaldsgiver betale afgift uanset afkaldet, og afkaldsmodtager skal betale gaveafgift af det modtagne.

Blanketkravet står samme sted:

Afkaldet skal være blankt og må således ikke være gjort betinget, f.eks. af en rentenydelse af arven, der gives afkald på, eller af arveret efter afkaldsmodtager.

Sammenholdt med [§ 5, stk. 2](#) – hvorefter afkald kun kan gives til fordel for **egne livsarvinger, boets øvrige arvinger** eller **den, der ifølge testamentet ville arve, hvis afkaldsgiver var død før arvelader**, og "*afkaldet kan ikke i øvrigt gøres betinget*" – kan betingelserne opstilles således (jf. Den juridiske vejledning, afsnit [C.E.13.1](#)):

- Afkaldet skal være givet til fordel for en person inden for den snævre kreds i [§ 5, stk. 2](#).
- Afkaldet må ikke være dispositivt (betinget).

- Afkaldet skal være meddelt skifteretten inden den endelige boopgørelse indleveres og inden udlodning påbegyndes, jf. § 5, stk. 4.

Det er samspillet med [arveloven § 42](#), der skaber dobbeltbeskatningen: arveloven tillader afkald både mod vederlag og med betingelser, men boafgiftsloven honorerer kun det blanke afkald. Lovgiver var, som citeret i første afsnit, fuldt bevidst herom ved arvelovsreformen og henviste udtrykkeligt til Folketingstidende 1994-95, Tillæg A, s. 3848.

At kravet om **civilretlig** gyldighed er en selvstændig – og ikke tilstrækkelig – betingelse, fremgår af Skatterådets praksis. I [SKM2019.493.SR](#) bekræftede Skatterådet, at forældres arveafkald til fordel for spørgeren havde afgiftsmæssig virkning for den samlede arv – også for den del, der blev skiftet i udlandet – netop fordi "der var tale om civilretligt gyldige arveafkald og betingelserne i BAL § 5 var opfyldt", og fordi "afkaldet er uden betingelser og omfatter al arv". Samme dobbeltprøvelse ses i [SKM2026.223.SR](#) om en engelsk "Deed of Variation".

Den konkrete registrering sker i boopgørelsen: efter [boafgiftsbekendtgørelsen § 2](#), stk. 1, nr. 5, skal boopgørelsen indeholde oplysning om arveafkald – og efter nr. 6 om arveforsbud.

LOV

[Arveloven § 42](#)[Boafgiftsloven § 5, stk. 1-4](#)

§ 7 Fristen og formen i boafgiftsloven § 5, stk. 4 – den hyppigste faldgrube

[§ 5, stk. 4](#) er den bestemmelse, der genererer mest retspraksis, fordi konsekvensen af fristoverskridelse er ubarmhjertig. Skatteministeriets egen beskrivelse i forarbejderne til revisionen af dødsboskifteloven fra 2011 er præcis:

Hvis fristen om, at afkaldet skal være meddelt til skifteretten senest inden udlodningen i et bo påbegyndes, ikke overholdes, anses personen, der giver arveafkald, alligevel for at være den retmæssige arving med de afgiftsmæssige konsekvenser, det medfører. Der skal så først betales boafgift af arven til arvingen, og derefter skal den person til fordel for hvem, afkaldet blev givet, enten betale gaveafgift eller indkomstskat af beløbet (arven) - afhængig af slægtskabet til arvingen, der giver arveafkald.

Ledeafgørelsen er Højesterets kendelse af 27. januar 2009, [BS-305/2008-HJR](#) (U.2009.1024 H, offentliggjort som [SKM2009.175.HR](#)). Boopgørelsen indeholdt en erklæring om, at børnene gav afkald på 65 pct. af arven, men var underskrevet i henhold til sædvanlige skiftefuldmagter. Højesteret opstillede tre præmisser:

Meddelelse om arveafkald til skifteretten kan gives særskilt eller i boopgørelsen. En skriftlig meddelelse skal være underskrevet af den arving, som giver afkald, eller vedlagt dokumentation for den underskrivendes fuldmagt til at repræsentere arvingen i dette forhold. En sædvanlig skiftefuldmagt giver ikke fuldmagt til på arvingens vegne at give arveafkald.

På denne baggrund finder Højesteret, at der ikke kan stilles krav om aflevering på skifterettens kontor inden fristens udløb.

Selv om boopgørelsen må anses for rettidigt indsendt, er behørig meddelelse først sendt til skifteretten med brev af 5. juli 2007. Fristen for meddelelse om arveafkaldene var da sprunget, og der kan derfor ikke tillægges arveafkaldene virkning ved beregningen af boafgift.

Kendelsen stadfæstede Vestre Landsrets kendelse af 27. juni 2008 i [BS-575/2008-VLRci](#) (V.L. B-0575-08), der havde koblet fristen i [§ 5, stk. 4](#) direkte sammen med fristen i [dødsboskifteloven § 32](#):

Det fremgår af forarbejderne til boafgiftslovens § 5, stk. 4, at den tidsmæssige betingelse for at meddele skifteretten oplysning om arveafkald er opfyldt, hvis meddelelsen gives samtidig med indleveringen af endelig boopgørelse. [...] Da boopgørelsen er indleveret efter, at fristen herfor udløb, er de afgivne arveafkald ikke meddelt skifteretten i overensstemmelse med boafgiftslovens § 5, stk. 4.

Førsteinstansen var Skifteretten i Aalborgs kendelse af 19. marts 2008, [SKS-10/2006-ALB](#), som fastholdt afgiftsberegningen uden at tillægge de delvise arveafkald virkning. Landsretten bemærkede desuden, at en begæring om overgang til bobestyrerbehandling skal fremsættes over for skifteretten og ikke kan behandles under kæremålet – en pointe Højesteret tiltrådte.

Vigtig opdatering af retstilstanden: de tre afgørelser blev truffet, da [dødsboskifteloven § 32](#) foreskrev indsendelse inden 3 måneder efter den valgte skæringsdag (dog altid mindst 9 måneder fra dødsdagen). Ved revisionen af dødsboskifteloven i 2011 blev bestemmelsen nyaffattet, så boopgørelsen nu skal indsendes **senest 15 måneder efter dødsdagen**. Af forarbejderne fremgår:

Med ændringen foreslås det at ophæve fristerne på henholdsvis 3 og 9 måneder og i stedet fastsætte én frist på 15 måneder fra dødsdagen. Forslaget har således til formål at forenkle fristberegningen.

Princippet i U.2009.1024 H – at meddelelse om arveafkald skal ske senest samtidig med indgivelsen af boopgørelsen eller ved udløbet af fristen herfor – består uændret; det er alene fristberegningen, der er forenklet.

[§ 5, stk. 4](#) er selv ændret to gange for at afbøde utilsigtede virkninger:

- Ved ændringsloven af 15. februar 2000 blev der indsat et punktum om **acontoudlodning til en længstlevende ægtefælle**, så en sådan udlodning ikke forspilder et senere arveafkald.
- Ved revisionen af dødsboskifteloven i 2011 blev bestemmelsen nyaffattet, så også **opfyldelse af legater**, jf. [dødsboskifteloven § 14](#), kan ske før afkaldet meddeles. Baggrunden var udtrykkelig: fremrykningen af legatopfyldelsen "*bør ikke medføre afgiftsmæssige konsekvenser for den, der giver afkald på arv*", og man ville undgå, at "*der vil opstå dobbeltbeskatningssituationer i videre omfang*".

Efter Den juridiske vejledning kan følgende således tages ud af boet, før arveafkaldet meddeles skifteretten: acontoudlodning til længstlevende ægtefælle, udlodning til opfyldelse af legater samt deling af sædvanligt indbo og personlige effekter.

LOV

[Boafgiftsloven § 5, stk. 4](#)
[Boafgiftsloven § 10, stk. 1](#)
[Dødsboskifteloven § 14](#)
[Dødsboskifteloven § 32](#)

PRAKSIS

Højesteret · Højesterets kendelse om for sen meddelelse om arveafkald

27.01.2009

Landsretten · Beregning af boafgift ved for sent indleveret boopgørelse med arveafkald

27.06.2008

Byretten · Afgørelse om boafgift efter indlevering af arveafkald

19.03.2008

§ 8 Insolvente arvinger: udlægsforbud, konkursomstødelse og de insolvensbegrundede afkald

Den ventende arv står i en særlig kreditorretlig position, og det er netop denne position, der gør afkald på ventende arv til et yndet – og risikabelt – instrument for gældsplagede arvinger.

Ingen udlæg i ventende arv. [Retsplejeloven § 508](#) bestemmer, at udlæg kan foretages i rede penge samt i fast ejendom, løsøre, fordringer og andre aktiver, hvis identitet kan fastslås, "*men ikke i fremtidige erhvervelser*". Ventende arv er en fremtidig erhvervelse; en arvings kreditorer kan derfor ikke gøre udlæg i den. Skattestyrelsen sammenfatter retsstillingen i Den juridiske vejledning: der kan ikke gives arveafkald, efter at der er foretaget udlæg i arven, men er der afgivet arveafkald, er der ingen arv at foretage udlæg i.

Konkursomstødelse rammer kun falden arv. [Konkursloven § 65](#) giver adgang til at omstøde afkald på arv, "*som er tilfaldet*" skyldneren, hvis afkaldet er givet senere end seks måneder før fristdagen, jf. [stk. 1](#) – og efter [stk. 2](#) inden for to år, medmindre det godtgøres, at skyldneren hverken var eller ved afkaldet blev insolvent. Skattestyrelsen fremhæver den afgørende afgrænsning i vejledningen om [omstødelse af arveafkald](#):

Bestemmelsen omfatter kun afkald på falden arv, jf. bestemmelsens ordlyd. Arveladeren skal dermed være afgået ved døden, da afkaldet blev givet.

Et gyldigt afkald på **ventende** arv falder dermed uden for omstødesreglen – og skyldneren kan endda under en verserende konkurs give afkald på forventet arv. Modsat er det kun boet, der kan give gyldigt afkald på falden arv.

Kerneproblemet. Kombinationen – kreditorbeskyttelse ved at give afkald i arveladerens levende live, uden risiko for omstødelse – er det, der i praksis driver de *insolvensbegrundede* afkald. Problemet opstår, når arvingens økonomi senere retter sig, eller når afkaldet viser sig at have utilsigtede konsekvenser: Da kan afkaldsgiveren **ikke** ensidigt fortryde, jf. afsnittet ovenfor, og forsøget omkvalificeres til afkald på falden arv eller gave. Det er præcis konstellationen i [20-0021746](#) og [20-0021742](#), og den insolvensretlige dimension går også igen i [BS-1748/2014-LYN](#) om gyldigheden af et arveafkald efter [arveloven § 42, stk. 2](#).

LOV

[Arveloven § 42, stk. 2](#)
[Konkursloven § 65, stk. 1, 2](#)
[Retsplejeloven § 508](#)

PRAKSIS

Byretten · Sag om gyldigheden af et arveafkald

10.06.2015

Landsskatteretten · Landsskatteretten tillod omgørelse af arveafkald for at undgå gaveafgift

02.11.2020

Landsskatteretten · Tilladelse til omgørelse af tilbagekaldelse af arveafkald

02.11.2020

§ 9 Omgørelse efter skatteforvaltningsloven § 29 som reparation af et mislykket afkald

Når afkaldet eller dets tilbagekaldelse er slået fejl afgiftsretligt, er omgørelse efter [skatteforvaltningsloven § 29, stk. 1](#) den sidste udvej. Bestemmelsen tillader, at en efterfølgende ændring af en privatretlig disposition tillægges skattemæssig virkning, hvis fem kumulative betingelser er opfyldt: dispositionen må ikke i overvejende grad have været båret af hensyn til at spare eller udskyde skatter, den skal utvivlsomt have haft væsentlige utilsigtede skattemæssige virkninger, den skal have været lagt klart frem for myndighederne, de privatretlige virkninger af ændringen skal være enkle og overskuelige, og alle berørte skal tiltræde.

Landsskatteretten tillod omgørelse i [20-0021746](#) og [20-0021742](#) (SKM2021.117.LSR). Afgørelsen er gengivet således i Den juridiske vejledning, afsnit [C.E.13.2.1](#):

Landsskatteretten gav tilladelse til omgørelse af en tilbagekaldelse af et arveafkald, da hovedårsagen til tilbagekaldelsen af arveafkaldet fandtes at være, at skatteyderen også skulle have del i arven efter sin afdøde ægtefælle. Dispositionen var derfor ikke i overvejende grad båret af hensyn til at spare eller udskyde skatter, uagtet at tilbagekaldelsen af arveafkaldet ville medføre, at boafgiften blev lavere. De øvrige betingelser for omgørelse var ligeledes opfyldt.

Pointen er central: det er ikke diskvalificerende, at omgørelsen **også** giver en afgiftsbesparelse – det afgørende er, om den oprindelige disposition i overvejende grad var skattemotiveret.

At betingelserne ellers håndhæves stramt, viser den øvrige omgørelsespraksis, som en rådgiver bør holde sig for øje, før arveafkaldskonstruktionen bygges:

Afgørelse	Fejlende betingelse	Resultat
10-00860	Nr. 1 (skattemotiv) og nr. 3 (klart fremlagt)	Omgørelse nægtet
12-0190168	Nr. 3 – forholdet fremgik ikke af regnskab eller selvangivelse	Omgørelse nægtet
18-0000924	Ansættelsen hvilede ikke på den disposition, der ønskedes omgjort	Omgørelse nægtet

Særligt [18-0000924](#) er værd at bemærke i arveafkaldssammenhæng: omgørelse forudsætter, at ansættelsen **hviler på** netop den privatretlige disposition, der ønskes ændret. Ønsker man at omgøre selve arveafkaldet frem for tilbagekaldelsen, skal det derfor være afkaldet, der har udløst afgiftsansættelsen. Bemærk desuden, at [§ 29](#) efter sin ordlyd angår ansættelser af indkomstskat, ejendomsværdiskat, grundskyld og dækningsafgift, og at anmodning udløser et gebyr, jf. [stk. 3](#).

Se også praksisoversigterne om [omgørelse og genoptagelse på skatteområdet](#) og [bindende svar fra Skatterådet](#).

LOV

[Boafgiftsloven § 5, stk. 1](#)
[Boafgiftsloven § 22, stk. 1](#)
[Skatteforvaltningsloven § 29, stk. 1, 3](#)

PRAKSIS	Landsskatteretten · Afslag på omgørelse af indfrielse af aktionærlån da dispositionen ikke lå til grund for skatteansættelsen	25.11.2020
	Landsskatteretten · Landsskatteretten tillod omgørelse af arveafkald for at undgå gaveafgift	02.11.2020
	Landsskatteretten · Tilladelse til omgørelse af tilbagekaldelse af arveafkald	02.11.2020
	Landsskatteretten · Afslag på omgørelse af maskeret udlodning da dispositionen ikke var klart fremlagt for SKAT	08.05.2014
	Landsskatteretten · Nægtelse af omgørelse vedrørende udbetalte kørselsgodtgørelser	16.11.2010

§ 10 Grænseflader: dødslejgaver, falden arv og kompetencefordelingen

Afkald på ventende arv må holdes adskilt fra nabofigurer, som ofte optræder i samme bo, men følger andre regler.

Dødslejegaver. Hvor arveafkaldet fjerner en lod fra boet, trækker dødslejegaven en værdi **tilbage** i boet. Højesteret fastslog i **BS-21/2023-HJR** (jf. også registreringen som **Sag 21/2023**), at gaver omfattet af **arveloven § 93** skal medregnes ved opgørelsen af de værdier, en afdød efterlader sig efter **boafgiftsloven § 1**:

Højesteret finder, at det efter oplysningerne om Afdødes helbred må lægges til grund, at Afdødes død var nært forestående, da gaverne blev givet. Endvidere finder Højesteret, også når gavernes størrelse tages i betragtning, at Afdøde på dette tidspunkt var klar over, at hans død var nært forestående.

Kendelsen stadfæstede Vestre Landsrets kendelse i **BS-204/2022-VLR**. Praktisk betyder det, at et vederlag ydet af arveladeren i *umiddelbar tilknytning til dødsfaldet* som modydelse for et "afkald på forventet arv" risikerer at blive behandlet som dødslejegave og lagt tilbage til bobeholdningen – hvorved hele afkaldskonstruktionen mister sin virkning.

Afkald på falden arv. Efter dødsfaldet er der ikke længere tale om afkald på ventende arv. Fremgangsmåden reguleres ikke af **§ 42, stk. 2**, men af almindelige aftaleretlige regler, og afkaldet afgives typisk over for bobestyreren, medarvingerne eller skifteretten. Den rent boafgiftstekniske fordeling ved blanke afkald på falden arv behandles i praksisoversigten om **gaveafgift og arvebeskatning**, mens selve bobehandlingen og meddelelsen til skifteret og bobestyrer hører under **dødsboskifte**. Den almindelige arvedeling, tvangsarv, testamenter og uskiftet bo behandles under **arveret**.

Kompetencefordeling. Efter Den juridiske vejledning er det skifteretten, der afgør, om et afkald opfylder betingelserne i **boafgiftsloven § 5**, og finder skifteretten, at betingelserne ikke er opfyldt, beregnes boafgiften af den arv, afkaldsgiveren ville have modtaget uden arveafkaldet. Afgørelsen er judiciel og kæres til landsretten – hvilket er præcis den vej, sagerne **SKS-10/2006-ALB** → **BS-575/2008-VLRci** → **BS-305/2008-HJR** og **SKS-278/2010-HOL** → **BS-2233/2011-VLR** har fulgt. Skattemæssige konsekvenser af en tilbagekaldelse hører derimod under skatteforvaltningen og klagesystemet, jf. **TfA2025.74**.

Ved værdiansættelsen af aktiver, der indgår i vederlaget eller i den lod, der gives afkald på, gælder de almindelige regler i **cirkulære nr. 185 af 17. november 1982 om værdiansættelsen af aktiver og passiver i dødsboer m.m. og ved gaveafgiftsberegning**.

LOV	Arveloven § 42, stk. 2	Arveloven § 93	Boafgiftsloven § 1	Boafgiftsloven § 5
PRAKSIS				
	Højesteret · Højesterets afgørelse om dødslejegaver og beregning af boafgift			20.10.2023
	Højesteret · Højesterets kendelse om for sen meddelelse om arveafkald			27.01.2009
	Landsretten · Landsrettens stadfæstelse af kendelse om dødslejegaver og boafgift			09.09.2022
	Landsretten · Afgørelse om boafgift efter tilbagekaldelse af arveafkald			14.10.2011
	Landsretten · Beregning af boafgift ved for sent indleveret boopgørelse med arveafkald			27.06.2008
	Byretten · Sag om boafgiftsberegning efter tilbagekaldelse af arveafkald			31.08.2011
	Byretten · Afgørelse om boafgift efter indlevering af arveafkald			19.03.2008

§ 11 Sammenfatning – de otte spørgsmål rådgiveren skal have svar på

Praksis på området er koncentreret om få, men skarpe knudepunkter. Sammenfattende bør enhver disposition om ventende arv testes på følgende:

1.

Er der indgået en aftale med arveladeren? En ensidig erklæring fra arvingen er efter forarbejderne til [arveloven § 42, stk. 2](#) uden virkning. Er afkaldet betinget, kræves arveladerens accept – den kan dog gives stiltiende. Er det ubetinget, er det nok, at det er kommet frem.

2. **Er afkaldet givet over for rette adressat?** Arveladeren selv – eller arveladerens ægtefælle, hvis denne sidder i uskiftet bo.
3. **Er beviset i orden?** Der er ingen formkrav, men forarbejderne anbefaler skriftlighed og eventuelt notarpåtegning. Sagerne om gyldighed, herunder [BS-1748/2014-LYN](#), viser hvorfor.
4. **Er livsarvingernes stilling afklaret?** Uden udtrykkeligt forbehold rammer afkaldet også dem, jf. [§ 42, stk. 3](#) – og arveladeren kan derefter testere frit over lodden.
5. **Er afkaldet blankt?** Betingelser ud over vederlag – navnlig forbeholdt rentenydelse – koster den afgiftsmæssige virkning og udløser dobbeltbeskatning, jf. forarbejderne til [boafgiftsloven § 5](#) og til [arveloven § 42](#).
6. **Er modtageren inden for kredsen?** Kun egne livsarvinger, boets øvrige arvinger eller den, der efter testamentet ville arve, hvis afkaldsgiver var død først, jf. [§ 5, stk. 2](#).
7. **Er vederlaget behandlet rigtigt?** Vederlag for afkald på forventet arv er gave efter [§ 23, stk. 3](#); vederlag for afkald på falden arv er arv efter [§ 5, stk. 3](#), og uden skifte gælder der intet bundfradrag, jf. [§ 8, stk. 3](#). Et "blankt" afkald kombineret med et favorabelt køb fra boet kan blive indkomstskattepligtigt, jf. [SKM2019.95.ØLR](#).
8. **Er fristen og formen over for skifteretten overholdt?** Meddelelsen skal være behørig – underskrevet af arvingen selv eller med særskilt fuldmagt, jf. [BS-305/2008-HJR](#) – og gives senest samtidig med indleveringen af boopgørelsen, hvis frist nu er 15 måneder fra dødsdagen efter [dødsboskifteloven § 32](#), og under alle omstændigheder inden udlodning påbegyndes, jf. [§ 5, stk. 4](#). Fristoverskridelse fører til, at afkaldet ses bort fra, jf. [BS-575/2008-VLRci](#) og [SKS-278/2010-HOL](#).

Og endelig det princip, der binder det hele sammen: **afkaldet er en aftale, og kun arveladeren kan ophæve den**. Forsøger afkaldsgiveren selv at fortryde, omkvalificeres dispositionen – og så er den eneste tilbageværende vej omgørelse efter [skatteforvaltningsloven § 29](#), som Landsskatteretten tillod i [20-0021746](#) og [20-0021742](#), men som i den øvrige praksis oftere nægtes end gives.

LOV	Arveloven § 42, stk. 2, 3	Boafgiftsloven § 5, stk. 2-4	Boafgiftsloven § 8, stk. 3
	Boafgiftsloven § 23, stk. 3	Dødsboskifteloven § 32	Skatteforvaltningsloven § 29, stk. 1
PRAKSIS			
	Højesteret · Højesterets kendelse om for sen meddelelse om arveafkald	27.01.2009	
	Landsretten · Beregning af boafgift ved for sent indleveret boopgørelse med arveafkald	27.06.2008	
	Byretten · Sag om gyldigheden af et arveafkald	10.06.2015	
	Byretten · Sag om boafgiftsberegning efter tilbagekaldelse af arveafkald	31.08.2011	
	Landsskatteretten · Landsskatteretten tillod omgørelse af arveafkald for at undgå gaveafgift	02.11.2020	
	Landsskatteretten · Tilladelse til omgørelse af tilbagekaldelse af arveafkald	02.11.2020	

REFERENCE Lovgrundlag

8 paragraffer

Arveloven § 42	stk. 1-3	Arveloven § 43	
Boafgiftsloven § 5	stk. 1-4	Boafgiftsloven § 23	stk. 3

Dødsboskifteloven § 32	Konkursloven § 65	stk. 1, 2
Retsplejeloven § 508	Skatteforvaltningsloven § 29	stk. 1

MATERIALE Citerede afgørelser 15 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS 2

20.10.2023	Højesterets afgørelse om dødslejegaver og beregning af boafgift	21-2023
27.01.2009	Højesterets kendelse om for sen meddelelse om arveafkald	3365-4005

LANDSRET TEN · ANKEINSTANS 3

09.09.2022	Landsrettens stadfæstelse af kendelse om dødslejegaver og boafgift	4253-5095
14.10.2011	Afgørelse om boafgift efter tilbagekaldelse af arveafkald	6658-7997
27.06.2008	Beregning af boafgift ved for sent indleveret boopgørelse med arveafkald	3334-3965

BYRET TEN · FØRSTE INSTANS 3

10.06.2015	Sag om gyldigheden af et arveafkald	5848-6982
31.08.2011	Sag om boafgiftsberegning efter tilbagekaldelse af arveafkald	6657-7996
19.03.2008	Afgørelse om boafgift efter indlevering af arveafkald	3328-3957

LANDSSKATTERETTEN · ADMINISTRATIV KLAGEINSTANS 5

25.11.2020	Afslag på omgørelse af indfrielse af aktionærlån da dispositionen ikke lå til grund for skatteansættelsen	18-0000924
02.11.2020	Tilladelse til omgørelse af tilbagekaldelse af arveafkald	20-0021742
02.11.2020	Landsskatteretten tillod omgørelse af arveafkald for at undgå gaveafgift	20-0021746
08.05.2014	Afslag på omgørelse af maskeret udlodning da dispositionen ikke var klart fremlagt for SKAT	12-0190168
16.11.2010	Nægtelse af omgørelse vedrørende udbetalte kørselsgodtgørelser	10-00860

PARKERINGSKLAGENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS 2

13.12.2024	Tvist om skiltningens synlighed på et grusareal ved Campusvej i Hillerød	park-5095
03.12.2024	Tvist om tidsforbrug ved indhentelse af p-registrering i klatreklub under COVID-19-restriktioner	park-3957